

Секція «Проблем теорії та практики правоохоронної діяльності»

УДК 343.9

Веремієнко С. В., ст. викладач кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін

Желай В. М., студентка гр. ПД-191

Національний університет «Чернігівська політехніка»

(м. Чернігів, Україна)

ПРАВООХОРОННА СИСТЕМА ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Основа правоохоронної системи Чеської Республіки складають поліція, служба безпеки та прокуратура.

Відповідно до закону «Про поліцію Чеської Республіки» поліція служить суспільству. Її завданням є охорона безпеки людей, власності та громадського порядку, запобігання злочинній діяльності, виконання завдань, передбачених кримінальним кодексом, та інших завдань у сфері внутрішнього порядку та безпеки, покладених на неї законами, підзаконними актами, Європейського Союзу або міжнародними договорами [1].

Поліцейська система Чеської Республіки складається з національної поліції та місцевої поліції. Національна поліція є централізованою службою, яка відповідає за боротьбу зі злочинністю на національному рівні та забезпечує охорону громадського порядку на території всієї країни. Місцева поліція забезпечує охорону громадського порядку та безпеку на місцевому рівні в містах та місцевих районах.

Нагляд за діяльністю поліції здійснює Міністерство внутрішніх справ, яке контролює діяльність Національної поліції, та місцеві органи самоврядування, які контролюють діяльність місцевої поліції.

У Чехії існує також спеціальна поліція, яка відповідає за боротьбу зі злочинністю, пов'язаною зі зброєю та наркотиками, а також за боротьбу з тероризмом та організованою злочинністю.

Поліцейська система Чеської Республіки має таку загальну структуру:

1. Поліцейська президія (керує діяльністю поліції):

- Президент поліції

- Перший заступник Президента поліції (Штаб поліції, Відділ методології, координації та підтримки діяльності, Відділ кінології та гіпнології, Відділ дайвінгу, Управління ДАІ, Дозвільна служба, Відділ оперативного управління та реагування, взаємодії і контролю).

- Заступник Президента поліції у справах кримінальної поліції та розслідування (Офіс керівника кримінальної поліції та слідчої служби, Управління кримінальної поліції та слідчої служби, Відділ аналітичної підтримки слідства та кримінальної поліції).

- Заступник Президента поліції з економіки (Департамент фінансів, Департамент управління майном, Департамент державних закупівель, Управління безпеки логістики).

- Директор із сервісної підтримки (Відділ стратегічного планування та координації, Відділ інформаційних технологій, Департамент науки, досліджень та інновацій).

- Управління Президента поліції (Департамент управління кризовими ситуаціями, Режимно-секретний відділ, Архів поліції, Законодавчо-аналітичний від управління та контролю за персональними даними, Оркестр поліції).

- Інші підрозділи. Департамент міжнародного співробітництва, Департамент комунікацій та зовнішніх зв'язків, Відділ кадрів, Відділ внутрішнього контролю [2].

2. Підрозділи поліції загальнодержавного рівня. З компетенцією, яка поширюється на територією всієї Чеської Республіки були створені й функціонують такі підрозділи поліції Чеської Республіки: 1) Криміналістичний відділ у Празі; 2) відділ повітряного обслуговування; 3) Національний центр боротьби з наркотиками; 4) Відділ піротехнічного обслуговування;

5) Управління Служби роботи з іноземцями Поліції; 6) Управління документації та розслідування комуністичних злочинів Служби кримінальної поліції та розслідування (СКПР); 7) Відділ освіти та підготовки поліції; 8) Національний центр проти організованої злочинності СКПР; 9) Управління охорони Президента Чеської Республіки; 10) Служба охорони поліції Чеської Республіки; 11) Відділ швидкого розгортання; 12) Відділ спеціальної діяльності СКПР (захист осіб, який пов'язаний із кримінальним процесом); 13) Відділ спеціалізованої діяльності СКПР (відстеження осіб в телекомунікаційному просторі) [3, с. 122].

3. Регіональні управління. В Чеській Республіці функціонує 14 регіональних (крайових) управлінь поліції.

Національну безпеку та боротьбу з тероризмом забезпечує Служба безпеки Чеської Республіки. Вона має право проводити розслідування та здійснювати контр-розвідувальну діяльність в межах країни.

Компетенція державного представництва (прокуратури) сформульована у ст. 80 Конституції Чеської Республіки та полягає у здійсненні лише однієї функції – публічного звинувачення в кримінальному провадженні. Державний представник (прокурор) є єдиною особою, до повноважень якої належить внесення кримінального обвинувачення до суду [4, с. 138].

Отже, прокуратура Чехії відповідає за проведення розслідувань та переслідування злочинів. Вона також займається наглядом за правильністю застосування закону та дотриманням прав людини в процесі судового переслідування. Вона має право переслідувати злочинців та надавати юридичну допомогу постраждалим від злочинів. Прокуратура також виконує контроль за діяльністю правоохоронних органів та вирішує питання про порушення кримінальних справ.

Судова система Чеської Республіки складається з різних рівнів судів, що забезпечують правосуддя та забезпечують виконання закону. Судова система включає місцеві суди, окружні суди та верховний суд. Кожен з цих рівнів має свої завдання технології та процедури, які використовуються для вирішення різних кримінальних справ.

Основні принципи роботи правоохоронних органів Чеської Республіки полягають у забезпеченні безпеки громадян та захисті їхніх прав та свобод. Для досягнення цих цілей правоохоронні органи використовують різноманітні методи, такі як патрулювання вулиць, з діючу розслідування, збір та аналіз даних, співпрацю з іншими правоохоронними органами та урядовими структурами.

Правоохоронні органи Чеської Республіки також активно займаються запобіганням злочинів та протидіють корупції. Наприклад, Чехія має спеціальний орган, який відповідає за боротьбу з організованою злочинністю та корупцією. Цей орган має широкі повноваження та працює в тісному співробітництві з іншими правоохоронними органами та урядовими структурами.

Однією з особливостей правоохоронної системи Чеської Республіки є те, що вона є досить децентралізованою. Кожен регіон має свою власну місцеву поліцію та органи прокуратури, які займаються збереженням порядку та розслідуванням злочинів на місцевому рівні. Це дозволяє правоохоронним органам більш ефективно вирішувати проблеми, що виникають на місцях.

Варто зазначити, що правоохоронні органи Чехії є добре організованою та ефективною системою, яка забезпечує безпеку та порядок в країні. Вони володіють необхідними повноваженнями та інструментами для забезпечення правопорядку та боротьби зі злочинністю.

Для боротьби зі злочинністю в Чехії використовуються різні методи, включаючи розслідування злочинів, обшуки, затримання та судові переслідування. Залежно від серйозності злочину та його наслідків, кримінальні справи можуть розглядатися в різних судах, включаючи місцеві суди, окружні суди та верховний суд.

У разі порушення прав людини або у випадку неправомірних дій правоохоронних органів громадяни можуть звернутися до органів влади зі скаргами. Також в Чеської Республіки діє Комітет з контролю за діяльністю правоохоронних органів, який контролює діяльність поліції та інших правоохоронних органів.

Важливим аспектом правоохоронної діяльності в Чехії є співпраця з іншими країнами у боротьбі зі злочинністю та тероризмом. Чеська Республіка є членом Європейського Союзу та Шенгенської зони, тому співпраця з іншими країнами є особливо важливою.

Отже, правоохоронна діяльність в Чехії є важливою складовою державного управління, яка забезпечує захист прав і свобод громадян та забезпечує правопорядок у країні. Завдяки високій професійності та ефективності правоохоронних органів, Чехія є однією з найбільш безпечних країн у світі.

Список літератури

1. Zákon o Policii České republiky č. 273/2008 Sb. URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273/zneni-20190424> (дата звернення 24.03.2023).
2. Policie České republiky. URL: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx> (дата звернення 24.03.2023).
3. Копча В. В., Фрідманський Р. М. Реформування поліцейських сил Чеської Республіки: основні напрями правового забезпечення. Вісник пенітенціарної асоціації України. 2021. №4(18). С. 116-125.
4. Столітній А., Каліна А. Електронне кримінальне провадження у Чеській Республіці. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2017. № 3. С. 137–146.